N°. 385. 185

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZONDAG 20, MAANDAG 21 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

I.

„De strijd, die thans in deze Maatschappij gevoerd wordt, is gewigtig, ook als teeken des tijds.” Wij zeggen dit *de Nederlander* na, en nu de beslissing is gevallen, mogen wij er te eerder onze aandacht op vestigen, omdat *wat* beslist is, buiten tegenspraak niet zonder gewigtige gevolgen blijven zal; niet buiten invloed kan zijn op de gewigtige vraagpunten, die in den tegenwoordigen tijd de Maatschappij beheerschen en verdeelen.

Het onderwerp van den strijd betrof de toelating van niet-Christenen als leden der Maatschappij. De voorstanders meenden, dat zulks geschieden kon zonder daardoor de Christelijke beginselen in het minst te verloochenen, maar integendeel, door voort te gaan met het op den voorgrond stellen der algemeene beginselen van de Christelijke godsdienst.

De aanleiding tot den strijd gaf het voorschrift, dat de wetten der Maatschappij na verloop van elke tien jaren zullen worden herzien; maar het onderwerp van den strijd was niet nieuw: de belangrijke toespraak van den Voorzitter der Algemeene Vergadering van 1853 behelst daaromtrent bijzonderheden, die ook nu, na de gevallen beslissing, niet mogen uit het oog verloren worden.

Twintig jaren lang had men in de uitsluiting der [illegible], en bij de nadering van het tijdstip, waarop de Maatschappij haar 25jarig feest zou vieren, scheen een terugblik op hetgeen in dat tijdsverloop was verrigt, de aandacht te hebben gevestigd op het vraagstuk van de toelating der Joden. „Met betrekking tot de bepaling der Wet, dat de leden „zouden moeten zijn van de Christelijke godsdienst, „opperde men de bedenking, dat die bepa„ling strijdig was met de algemeene welwillendheid „der Maatschappij, en meer nog met de steeds toene„mende verlichting.” Men achtte het echter gevaarlijk voor alsnog van die bepalingen af te wijken, en ofschoon men wel wenschte, dat het doel der Maatschappij zich tot alle ingezetenen, en dus ook tot de Joden, kon uitstrekken, meende men toch, dat, wegens het groot verschil van aard, zeden en gewoonten, en vooral van godsdienstige begrippen, de voor het maatschappelijk doel gevorderde eensgezindheid zou worden verbroken; terwijl men vreesde, dat, bij toelating der Joden tot het lidmaatschap, de meeste leden zouden worden verstoken van hetgeen, waarin zij zooveel belang stelden, daar de Maatschappij in hare uit te geven werken, wilde zij getrouw blijven aan hare grondbegrippen, zorgvuldig zou moeten vermijden al wat daarin den Jood aanstoot zou kunnen geven.

De Algemeene Vergadering nam in 1808 een besluit, dat de inrigting onveranderd zou blijven voortduren.

Was het vraagpunt het eerst ter sprake gebragt door het departement Groningen, het werd twee jaren later herhaald door het departement Rotterdam, maar met een ander doel, namelijk: het onderzoek of en in hoeverre de Maatschappij zou kunnen werkzaam zijn ten nutte der Israëlieten. „Allerbelangrijkst is het uitvoerig berigt, in de Algemeene Vergadering van 1811 uitgebragt. De slotsom was wel wederom, dat de Maatschappij, als zoodanig en voor alsnog, niets meer ten „nutte der Israëlieten kon verrigten, dan zij gedaan had en nog doet; doch der departementen werd aanbevolen, al datgene te hunnen nutte te doen, wat „maar niet met de algemeene wetten der Maatschappij „strijdig was.”

Men wees bepaaldelijk de middelen aan, waarop, vooral van de zijde der departementen, ten nutte der Israëlieten zou kunnen gewerkt worden, en waaronder ook voorkwam het toelaten van Israëlieten als gasten bij werkzaamheden en verhandelingen, op zoodanige wijze, als de bijzondere huishoudelijke wetten van elk departement dit zouden gedoogen.

In 1834 werd dit onderwerp weder in eene Algemeene Vergadering aangeroerd. Alstoen werd door Mr. M. C. VAN HALL gewaagd van de eigendommelijke wetsbepaling, waarbij onze Israëlitische medeburgers zijn uitgesloten. „Die uitsluiting werd het meest noodzakelijk „gevolg genoemd van den grondslag, waarop de stich„ters en opbouwers de Maatschappij hadden gevestigd: „Alleen de Christelijke zedeleer kon de inwendige ziel „en geheel het leven van alle volksonderwijs wijzigen; „daardoor alleen kon het doel der stichting worden „bereikt, omdat de Christelijke zedeleer bereikbaar voor „alle standen is, en eeniglijk geschikt om bloei en „leven over en door geheel den burgerstaat aan te „brengen. Die zedeleer werd het hoofdbeginsel der „Maatschappij genoemd, en uit de verloochening daar„van het verbod geregtvaardigd, om Israëlieten als „vennooten en broeders in ons midden op te nemen.”

Het verdient opmerking, dat in diezelfde Vergadering een besluit werd genomen, dat de emancipatie der Joden niet weinig scheen te moeten bevorderen. Men begreep bij de commissie tot wetsherziening, dat die eerbiedwaardige bewoners van ons land, welke als de Christelijke godsdienst niet belijdende, van het lidmaatschap zijn uitgesloten, nogtans in de gelegenheid konden worden gesteld, om, onder den titel van donateurs, de vruchten der werkzaamheid van de maatschappij, zoo in het ontvangen van uitgegeven geschriften, als ook in de toelating bij de verhandelingen, waar de bijzondere wetten der departementen dit gedoogen, te mogen plukken.

Het is goed zich voor den geest te brengen, wat er ten aanzien van zulk eene gewigtige zaak vroeger heeft plaats gehad of verrigt en voorbereid is, ten einde daaruit het karakter van den strijd met de meeste onpartijdigheid te kunnen beoordeelen. Ontegenzeggelijk blijkt toch, dat reeds vroeg het beginsel van de uitsluiting der Israelieten is ter sprake gebragt en van tijd tot tijd de overtuiging van eenige wijziging in de toepassing zich heeft gevestigd, zoodat aan het einde van haar 50jarig bestaan de maatschappij reeds prijs toonde te stellen op de belangstelling en de geldelijke ondersteuning van hen, die zij meende nog niet onder hare leden te kunnen opnemen. En ofschoon sedert dien tijd noch bij gelegenheid der wetsherziening, noch bij de algemeene vergaderingen deze quaestie meer ter sprake gekomen is, achtten wij het evenwel niet zonder beteekenis, dat daarop weder de aandacht gevestigd werd door den Voorzitter der Algemeene Vergadering van 1853, toen hij in eene ontwikkeling van de aanstaande taak der wetsherziening tredende, gewaagde van het bezigen van middelen, die veranderde tijden en omstandigheden in de toekomst schijnen te vorderen, — en een alternatief stelde in de vraag: „Welke „zullen die middelen zijn? — zullen zij bestaan in het „voortbouwen op den reeds bekenden hoeksteen, *of* in „het verlaten van den Christelijken, en het aannemen „van een meer algemeenen grondslag?”

Geen wonder dat de commissie tot wetsherziening die vraag tot het onderwerp harer beschouwing stelde, en bij hare beantwoording het doel der Maatschappij onaangetast latende en met naauwgezetheid het Christelijk beginsel handhavende, nogtans het lidmaatschap van eene verouderde beperking wilde ontheffen en den toegang openstellen aan iedereen, die verklaarde tot dit alzoo omschreven doel te willen medewerken, zonder hem de vraag te doen, tot welke godsdienstige gezindheid of tot welk kerkgenootschap hij behoort. Het was ondenkbaar, dat die gewigtige wijziging zonder eenigen, zonder krachtigen tegenstand zou tot stand komen; maar het is onverklaarbaar, dat die strijd werd aangevangen door een departement, dat, gevestigd in eene der aanzienlijkste steden van ons Vaderland, ondersteld mag worden onder zijne leden te tellen mannen, die geroepen om verlichting en beschaving aan te kweeken en te verspreiden, den luister der Hoogeschool ook daarin zouden trachten te verhoogen, dat zij, op elk gebied van het maatschappelijk leven, die milde en onbekrompen beginselen zouden voorstaan, waardoor de wetenschap meer bloeijen en de zedelijkheid meer algemeen bevorderd worden kan. Alleen partijzucht, aldaar inheemsch geworden, kan dat verschijnsel verklaren.

In Nederland kan men zich kwalijk een denkbeeld maken van de reeks lasten en kwellingen, waaronder de inlandsche bevolking op Java gebukt gaat. De heer VAN HOËVELL heeft die in het *Bijblad* opgesomd. Wij gelooven, dat daarvan met belangstelling zal worden kennis genomen:

1°. De aanleg en het onderhoud van alle openbare wegen over geheel Java, zoowel de groote als de gemeentewegen, en van de tallooze duikers en bruggen, die op deze wegen worden aangetroffen, met de verpligte verstrekking, geheel kosteloos, van al de daartoe benoodigde materialen, als: balken, planken, spijkers, ijzerwaren, steen, kalk, enz.

2°. De opbouw en het onderhoud op denzelfden voet, van de woningen voor de adsistent-residenten en de controleurs in de binnenlanden gevestigd, en van de post-stations voor de Gouvernements-postpaarden op de groote wegen. Op sommige plaatsen is het gebruikelijk, dat voor den eersten opbouw, uit de koloniale kas, eene bepaalde som wordt verstrekt, die echter ver van toereikende is en die waarschijnlijk nooit is gekomen in handen van personen, die de materialen hebben geleverd en den arbeid verrigt.

3°. De opbouw en het onderhoud der talrijke passanggrahan's, die in de binnenlanden worden aangetroffen, met de verpligting om bij elken zoodanigen passanggrahan onafgebroken eene wacht te verstrekken ter bewaking van het gebouw.

4°. De opbouw en het onderhoud van de woningen der regenten, onderregenten (pateh), hoofdpriesters (penghoeloes), ondercollecteurs der landelijke inkomsten, inlandsche officieren van justitie (djaksa's), districtshoofden, enz. voor zoover niet in sommige gevallen door het Indische bestuur voor den opbouw der regentswoningen eene geldelijke tegemoetkoming wordt verleend, waarmede het dan gaat, als met de toegestane sommen voor de controleurswoningen.

5°. Het verstrekken van de noodige levensmiddelen voor het onderhoud der personen, die overeenkomstig de bestaande instellingen door de regenten of districtshoofden, met arrest worden gestraft, en der gevangenen, tot dat zij naar de gouvernements-gevangenissen worden overgebragt.

6°. De overbrenging van de gevangenen van de eene residentie naar de andere, of uit de binnenlanden naar de hoofdplaats en hunne voeding gedurende de reis.

7°. Het vervoer uit de binnenlanden naar de hoofdplaatsen van de aanzienlijke hoeveelheden koperen duiten, die tot betaling der landrente worden ontvangen, waarvoor zij, die daarmede belast worden, dikwijls gedurende verscheidene dagen van hunne haardsteden verwijderd zijn, omdat zij niet worden teruggezonden dan nadat het geld in 's lands kas ontvangen en accoord bevonden is.

8°. Het transport, de geheele residentie door, van alle brieven zoowel officiële als particuliere, waarvoor nog bovendien paarden en zadels moeten worden geleverd. Slechts op zeer enkele plaatsen heeft men hierin, ter verligting der bevolking, eene bepaalde regeling daargesteld.

9°. De aanvulling van het toereikend getal der bezoldigde politiedienaren voor de regenten, onderregenten, districtshoofden en djaka's, en de voor hen benoodigde paarden, zadels, enz.

10°. De verstrekking van de benoodigde grassnijders en loopers (stalknechts) voor de gouvernements poststations, meerendeels tegen eene onvoldoende betaling, en dikwijls nog de kostelooze levering en het kosteloos onderhoud van een paard voor het inlandsch posthoofd van elk poststation.

11°. De bewaking bij nacht van de gouvernements-gebouwen en van de woningen van de Europesche ambtenaren en inlandsche hoofden.

12°. De verpligte levering, tegen eene betaling, die niet altijd toereikende is van de werklieden en materialen voor de overige nog niet genoemde gouvernementswerken.

13°. De „djangol” of „gladak” in de Preanger regentschappen bekend onder den naam van „bali bandong.” Onder deze en welligt nog meer andere benamingen worden aangeduid de op Java bestaande inrigtingen tot het transport van de goederen van reizigers en ambtenaren. Zoodanige inrigtingen worden op verschillende plaatsen, doch meestal in de hoofdnegorijen en de verblijfplaatsen der districts-hoofden aangetroffen. De bevolking moet op die plaatsen onafgebroken dragers en gezadelde paarden beschikbaar stellen, waarvan het getal zich regelt naar de behoefte of naar het gebruik, dat de hoofden daarvan in hun belang wenschen te maken.

Ziedaar eene opgave van de diensten en verstrekkingen, die van de inlandsche bevolking gevorderd worden. Daaronder zijn natuurlijk de landrente en de werkzaamheden door het cultuurstelsel gevorderd, de beide hoofdlasten der Javanen, niet be-

grepen. De schrijver doet bij de opgave nog opmerken, dat deze diensten en verstrekkingen nog ondragelijker worden door de misbruiken, waartoe ze aanleiding geven. Niet alleen, bijv. dat de inlandsche hoofden hunne gunstelingen daarvan vrijstellen, maar zij maken zelf van hunne bevoegdheid om die diensten en verstrekkingen te regelen, gebruik, om geheele dessa's en bijzondere personen, tegen betaling daarvan, te ontheffen. Die betaling eigenen zij zich toe, en het overige gedeelte der bevolking heeft daardoor natuurlijk nog meer te dragen. Nog meer voorbeelden van knevelarijen en afpersingen geeft de schrijver op. Er zijn, volgens hem, regenten geweest, die zich eene aanzienlijke uitgestrektheid rijstvelden toeëigenden, deze kosteloos door de bevolking lieten bewerken, en bovendien nog de ingezetenen verpligtten, om rijst (padie) te komen stampen (tombok), en ze daarna dikwijls op verre afstanden, naar Chinesche opkoopers te vervoeren. Dikwijls wordt, altoos volgens den schrijver, van de bevolking gevergd, dat zij de landrente betaalt van de velden, ten behoeve van de inlandsche hoofden beplant, en heeft dit geen plaats, dan kan men als zeker stellen, dat daarvan geene belasting wordt opgebragt. In vele residentiën, zoo verhaalt de schrijver alverder, is het gebruikelijk, dat hij, die tot dessahoofd wordt benoemd, verpligt is, een geschenk aan den regent en aan het districtshoofd te geven, bekend onder den naam van »Oewang sorrok.« De waarde van zoodanig geschenk moet natuurlijk door de ingezetenen der dessa, op de eene of andere wijze, worden opgebragt.

De heer BAUD, die alles liefelijk vindt wat met de hardnekkige handhaving van het versleten koloniale stelsel in verband staat, noemde die heerendiensten »kleine huisdiensten«, die, al schafte men ze af, de bevolking vrijwillig verrigten zou!!

Tot wat wonderlijk geloof leidt de liefde tot het behoud niet al!

Wij vestigen de aandacht op de navolgende circulaire van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van den 3 Augustus ll., als een treffend voorbeeld, op hoedanige wijze wettelijke voorschriften in een milden en onbekrompen geest kunnen worden toegepast, en hoe in het eene gewest de zelfstandige regeling van de gemeente-besturen in eigene huishouding wordt geëerbiedigd; terwijl *onder dezelfde wet*, in een ander gewest, eene lastige centralisatie-geest, die zelfstandigheid bemoeijelijkt:

Wij nemen de vrijheid bij deze onder uwe aandacht te brengen de bepaling van Artt. 214 en 215 der gemeentewet, volgens welke ook bij de begrooting zelve magtiging kan worden verleend tot het doen van af- en overschrijvingen.

Tot nog toe werd van de bevoegdheid om daartoe bij de begrooting aanvrage te doen, weinig gebruik gemaakt.

Nogtans wordt, door het erlangen dezer magtiging, u de moeite bepaard om bij elke af- en overschrijving onze goedkeuring op het daartoe strekkend raadsbesluit te vragen, en kan daardoor veelvuldige correspondentie over dikwijls zeer geringe sommen worden vermeden.

Wij geven u daarom in overweging om op dezelfde wijze, als zulks bij de provinciale begrooting geschiedt, bij de eerstvolgende begrooting uwer gemeente magtiging aan te vragen, tot het doen van afschrijving uit den post van onvoorziene uitgaven en van overschrijving op de door u aan te wijzen posten, waartoe vooral in aanmerking behooren te komen die waarvan de raming met de minste zekerheid kan geschieden.

Het *Weekblad voor de Burgerlijke administratie* deelt de circulaire van den Minister van Justitie mede, betreffende de uitvoering der wet, houdende uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken, en laat daaraan de volgende zinsneden voorafgaan:

»Mr. Dirk Donker Curtius, die wel zelden *gratis* eenigen arbeid zal verrigt hebben, heeft omtrent de wet houdende uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken eene circulaire uitgevaardigd, ook gerigt aan de ambtenaren van het openbaar Ministerie bij de kantongeregten. In die circulaire zou een ieder dus van den Minister van Justitie in de eerste plaats regt verwachten, alzoo eene regeling der bezoldiging of te gemoetkoming voor de werkzaamheden der ambtenaren en eene toelage voor schrijfbehoeften, drukkosten enz. Neen niets van dat; niet alleen dat de werkzaamheden door *de wet* worden vermeerderd; maar ook het toezigt, door vaak alleen uit gunst aangestelde ambtenaren uit te oefenen, zal eene nuttelooze correspondentie vorderen, die de ambtenaren met ons nog meer afkeerig zal maken van den arbeid, dien men gratis van hen vordert.«

De Nederlander zegt in No. 1269:

»Eigenlijk is de Regering, misleid door het *kerkelijk* »*liberalisme*, aan de bestrijding van het kerkgeloof en »de Kerk dienstbaar geweest.«

Wij zien daarin eenen gewigtigen wenk voor de Regering, dien wij volkomen beamen, om zich zorgvuldig van *elke bemoeijing* te onthouden, waardoor het zelfstandig bestuur en de inwendige regeling van een kerkgenootschap worden aangeraakt, opdat er geen smet van medepligtigheid op haar kleve. De Regering vergete niet, dat zij altijd bij zoodanige bemoeijing voor misleiding bloot staat, 't zij die rigting *liberaal*, *conservatief* of *reactionnair* zij.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De berigten over de Oostersche quaestie melden, dat men in de staatkundige kringen zeer verdeeld is over de houding, die Pruissen schijnt te willen aannemen, nadat de Russen de Vorstendommen hebben ontruimd. De *Oestenreicher Correspondenz* heeft, zoo als ons per telegraaf wordt medegedeeld, een artikel ter beantwoording van dat in den *Preussische Correspondenz*, waarin het eerste blad op nieuw op de noodzakelijkheid van het verkrijgen van waarborgen aandringt. Ook zou Oostenrijk (zie Duitsche post) weldra een voorstel aan de kleinere Duitsche Staten doen, om een gedeelte van het Bondsleger, op voet van oorlog te brengen.

De Westersche mogendheden blijven, — volgens de *Pays*, een half officieel blad — in hare eischen en pogingen volharden. »Maar — zegt dat blad — indien deze eeuwigdurende uitstellen hare staatkunde niet wijzigen, belemmeren zij evenwel hare handelingen; zij doen een kostbaren tijd in nuttelooze woordenwisseling verliezen, en uit dit oogpunt beschouwd, is het meer dan tijd, dat daaraan een einde komt, en dat ieders toestand in het helderste licht worde gesteld.»

Graaf Arnim Heinrichsdorff, de Pruissische gezant te Weenen, is den 14den naar Berlijn vertrokken. Hij zal eerst over 8 of 10 dagen terugkeeren en de bijeenkomst van de Weener conferentie zal tot dien tijd worden uitgesteld.

De generaal Baraguay d'Hilliers heeft in de kerken op de Alands-eilanden doen afkondigen, dat hij die eilanden van de Russische heerschappij komt verlossen. Hij zou er bijgevoegd hebben, dat zij voortaan onder de bescherming van Frankrijk en Engeland zullen staan. Is dit reeds bepaaldelijk besloten of zal men die eilanden aan Zweden afstaan, opdat het aan den oorlog zou deelnemen? De toekomst zal die vraag oplossen.

Den 14den zou sir Ch. Napier voor Bomarsund zijn aangekomen. Er liggen thans 15 linieschepen voor het fort, men gelooft echter niet, dat zij de vesting zullen bombarderen, daar het voornemen schijnt te bestaan, om daar gedurende den winter eene sterke Fransch-Engelsche bezetting te houden.

Men meldt uit Konstantinopel van den 5 dezer, dat de inscheping van de expeditie den 5den is begonnen. Men wacht uit Londen op de zware artillerie; de generaals zijn zeer ontevreden, dat die nog niet is aangekomen.

De Turksche vloot zal deel uitmaken van de expeditie tegen Sebastopol, daar de geheele bemanning de bitterste klagten had aangeheven, omdat men dit anders beschikt had. De Turken waren zeer verlangend om aan den strijd deel te nemen.

Er is een geschil ontstaan tusschen den grootvizier en den Minister van Finantien, over den verkoop der tienden van Salonica. Men hoopt dat het geschikt zal worden.

Het bevel is van Varna naar Gallipoli gezonden, om de twee regementen zware kavallerie en de brigade van den generaal Vaillant, die zich daar bevindt, onmiddelijk naar Bulgarije te doen oprukken. De admiraal heeft van den haven-kommandant alle beschikbare schepen opgeëischt, om depôts van steenkolen te bevatten, die de vloot zullen volgen.

De Circassische deputatie, die sedert eenige dagen te Konstantinopel is, heeft van de Porte vele amunitie en van den maarschalk de St. Arnaud, eene geheel gemonteerde batterij artillerie ontvangen.

Men meldt de spoedige komst te Konstantinopel van eenige Sardinische oorlogschepen.

De Sultan heeft de orde van Medjidie, eerste klasse, aan prins Caradja, den nieuwen gezant bij het Nederlandsche Hof geschonken.

De berigten uit Varna omtrent de cholera zijn niet gunstig.

De gezondheidstoestand van Konstantinopel is steeds zeer voldoende.

Terwijl men zeer stellig meldde. dat de Turksche leening was mislukt, verneemt men thans uit Londen, dat zij daar op de beurs is afgekondigd. Een voornaam huis heeft zich belast met de uitgifte. De voorwaarden zijn zeer voordeelig, 6 pCt. à 80, en de waarborgen, die Turkije aanbiedt, zijn althans zoo groot als die van vele andere Staten.

Uit Spanje zijn belangrijke berigten ontvangen. Het decreet tot bijeenroeping van de Cortes gaat vergezeld van een rapport van den Raad van Ministers aan de Koningin, waarbij in zeer voegzame bewoordingen de redenen worden uiteengezet, waarom het bijeenroepen van eene enkele vergadering wenschelijk is, en het rapport toont tevens aan, dat deze Kamer een werkelijk constituerend karakter zal hebben. Het Ministerie behoudt zich zijn gevoelen voor over de vraag, of er voortaan slechts eene vergadering zal zijn; dat vraagstuk wil het geheel onbevangen aan de Cortes laten beslissen. In het rapport deelen de Ministers de redenen mede, waarom zij aan de Koningin voorstellen de verkiezingen volgens de kieswet van 1837 te doen plaats hebben. De voornaamste wijziging betreft het getal der leden, dat niet ongeveer 250, maar 349 zal bedragen, en de bepaling dat er geene suppleerende leden zullen zijn. Het is te betreuren, dat men ook het verkiezingswerk niet heeft bekort, daar de stembus drie dagen zal moeten openblijven; de verschillende gedeeltelijke uitkomsten zullen door de plaatselijke autoriteiten naar de hoofdplaatsen van de provincien worden gezonden, zoodat de uitslag der verkiezing, die den 4 October zal plaats hebben, eerst den 16den zal bekend zijn. Dit is een te lang tijdperk van agitatie en welligt niet van gevaar ontbloot voor de handhaving van de rust en orde. Het is te hopen, dat het ministerie Espartero-O'Donnell intusschen genoeg invloed zal hebben, om de orde geheel te handhaven.

Intusschen toonen de leden van het nieuwe kabinet, dat zij merkelijk vereenvoudiging, hervorming en bezuiniging zijn toegedaan. Het is te hopen, dat zij op deze wijze zullen voortgaan, want dan zal Spanje eenmaal ook al de weldaden van eenen echt constitutionelen regeringsvorm kennen, die zuinigheid en vereenvoudiging aan nuttige hervormingen gepaard, zal invoeren in een land, dat dit zoozeer noodig heeft en dat dan welligt eene nieuwe en schoone toekomst voor zich geopend ziet.

De *Cölnische Zeitung* bevat mededeel... welke het Badensche Gouvernement en het Ho... eindelijk het geschil zouden hebben bijgelegd, ... gerucht heeft gemaakt. De aartsbisschop zou zijne ... nantie betrekkelijk het beheer der geestelijke ... intrekken en de excommunicatien opheffen; aan den ... kant zou het ministerie groote concessie hebben ...

Volgens een particulieren brief uit Canada, in den ... van Quebec opgenomen, wordt gemeld, dat sir Edmund ... gouverneur van New-Brunswick, in de plaats van lord ... tot gouverneur-generaal der Britsche bezittingen in ... Amerika zou zijn benoemd. Hij zou zich naar Quebec ... zoodra de heer J. H. F. Manners Sutton uit Engel... zijn aangekomen, om hem als speciaal Gouverne... New-Brunswick op te volgen.

Men schrijft uit Cuba, dat de kapitein-generaal de ... eene circulaire uit het moederland heeft laten o... maken, betrekkelijk de omwenteling, die daar ... heeft. Hij noodigt de inwoners uit kalm en trouw ... ven en verzekert, dat de Voorzienigheid de troon ... Koningin zal beschermen.

Men heeft berigten van de kust van Afrika ont... Men meldt, dat de oorlogsbrik *Marion* te Gam... twist trachtte te doen bijleggen, daar de autoriteiten ... Amerikaansche schepen hebben in beslag genomen ... buitengewoon veel watertonnen aan boord hadden, ... men meende, dat zij bestemd waren om eene lading ... te vervoeren.

ENGELSCHE POST.

Londen, 17 Aug. Sedert de sluiting van de ... van het Parlement gaat het publiek na, wat d... Ministerie verrigt is. De *Times*, die de leden van ... binet ondersteunt, voor zooverre zij min of meer ... volksgunst staan aangeteekend, herinnert al de ned... die het kabinet heeft geleden: de reform-bill, de ... wijziging van den eed, de wet op het domicilie ... op het openbaar onderwijs in Schotland, die inge... of verworpen zijn. Ook herinnert dat blad aan de ... reorganisatie van de Universiteit van Oxford, w... trent het Ministerie menige nederlaag heeft geleden ... ook wijst het op de wet tot fnuiking van kuiper... de verkiezingen, die over een jaar zal moeten ... herzien. De *Times* besluit met een overzigt van al ... delingen van het kabinet en komt tot geen gunstig ... taat. Maar ook de oppositie heeft volgens dat bl... meer feilen dan het Ministerie begaan.

De Torybladen zijn natuurlijk nog veel scherpe... het kabinet. Hunne voornaamste klagt is juist ... verkeerde leiding van de Oostersche aangelegenhed... resultaat van dat alles is, dat het kabinet niet ve... heeft. Al de leden hebben of persoonlijk of gez... min of meer belangrijke nederlagen geleden.

De houding van de oppositie wordt evenmin goedg... Lord Palmerston is nog al gezien, maar heeft in ... een gedeelte van de algemeene afkeuring op zich g... Langen tijd heeft men gehoopt, dat hij het kab... omverwerpen; dit zou welligt geschieden, indien ... ontslag nam; maar hij onthoudt zich van elke ... oppositie, ofschoon hij de politiek van lord A... niet goedkeurt. Tegen het einde van de zitting h... zelfs van de zijde der kamers onwil ondervonden ... door de Protestantsche partij in het Lagerhuis n... geslagen, maar heeft hij zelfs nederlagen geleden ... gingen, om hervormingen in zijn eigen Departeme... voeren. Diens ondanks staat hij echter op dit ooge... meest in de volksgunst aangeschreven.

DUITSCHE POST.

Weenen, 17 Augustus. De *Oestenr. Corres...* beantwoordt het artikel in den *Preuss. Corresp...* Het tractaat van 20 April, zegt dat blad, sluit ... schikkingen uit, welke strijdig zijn met de letter ... geest van het tractaat. Nu is het zeker, dat er w... noodig zijn. Weldra zal eene mededeeling aan den D... Bond gedaan worden. De *Oest. Corresp.* eindigt ... hoop uit te drukken, dat Duitschland vereenigd zal ...

— Men schrijft, dat het ontruimen van de Vorsten... in niets zal beletten, dat Oostenrijk het tractaat ... Porte letterlijk ten uitvoer leggen zal. Men wil, ... troepen den 21 dezer in Wallachije zullen rukken ... Pacha zou daartoe betrekkelijke mededeelingen ... administratieven raad van die provincie gedaan ... De generaal baron von Hess is naar zijn hoofdkw... Suczawa teruggekeerd, vergezeld door verschillende ... officieren.

Intusschen wijzigt de terugtogt der Russen de ... gemaakte voorbereidselen tot den oorlog. Zoo zijn ... serves van het 6de corps (in Italie) naar huis ge... is de aankoop van paarden voor de belegerings-... gestaakt.

Volgens de *Lloyd* zou de heer Bach, de broeder ... den minister van binnenlandsche zaken en thans ... neur van Opper-Oostenrijk tot burgerlijk commissaris ... de Vorstendommen worden benoemd. Die keuze ... lukkig zijn, daar de heer Bach de zeden, de ... behoeften van die landen kent.

De generaal Prim, die van Routschouk hier ... komen, is naar Madrid vertrokken.

De *Oesterreicher Correspondenz* zegt nog ... buitengewone administratieve Divan den 4den ... heeft gegeven, de tusschen Bucharest en Giurg... nielde bruggen te herstellen. De communicatie ... Donau met de hoofdstad is hersteld. Iskender-Bey ... hoofd van 3,800 man, ligt in de omstreken van ... waar Halim-Pacha, de bevelhebber van eene ... brigade, den 8sten is binnengerukt, weldra ge... 5 bataillons infanterie en vier batterijen artillerie ...

bisschop van Bucharest is de Turken tot Kalarasch te gemoet getrokken, met kruis en andere teekenen in de hand. De Turken betalen al wat zij noodig hebben met klinkende munt.

De Engelsche bladen willen van hier het berigt ontvangen hebben, dat prins Gortschakoff den 15 dezer uit Petersburg depêches heeft ontvangen, en dat hij dientengevolge aan graaf Buol zou hebben medegedeeld, dat zoolang de Turken in Wallachije zijn, de Russische troepen zekere strategische punten in de vorstendommen zouden bezet houden.

Berlijn, 16 Aug. De *Frankfurter Zeitung* heeft van hier eene mededeeling ontvangen, houdende dat Oostenrijk aan zijne gezanten bij de kleine Duitsche Staten onlangs eene circulaire heeft gerigt, waarbij zij bevel krijgen de regeringen te onderrigten, dat Oostenrijk het voornemen heeft aan de Bondsvergadering het voorstel te doen, om een gedeelte van het Bondsleger op voet van oorlog te brengen. De circulaire grondt de noodzakelijkheid en de urgentie van dien maatregel op de gebeurtenissen, die uit de Oostersche krisis konden voortvloeijen en wijst op het voorbeeld van de wapening van Pruissen.

Het Oostenrijksche gouvernement heeft het Pruissische gouvernement van dien stap onderrigt, nadat die geschied was, maar is er vroeger niet over in overleg getreden. Dientengevolge heeft Pruissen zijne gezanten bij de kleinere Staten bevolen de gouvernementen uit te noodigen, het voorstel van Oostenrijk aan eene rijpe overweging te onderwerpen. Tevens heeft de Pruissische regering de laatste stukken betrekkelijk de oostersche quaestie, voor zoover die Pruissen betreffen, aan de kleinere Duitsche hoven gezonden. Dit zal Oostenrijk ongetwijfeld insgelijks doen.

Hamburg, 17 Aug. Volgens de laatste berigten van de verbondene vloten, waren de forten van Bomarsund op het punt van in de magt der Franschen te vallen, wier geestdrift zeer groot was. Nadat de Franschen eene positie hadden genomen die door een versterkten toren verdedigd werd en waar de Russen zich vier uren verdedigden, heeft de opperbevelhebber order gegeven, den 16den alle werken te bestormen; eene groote hoeveelheid ladders en andere werktuigen zijn daartoe gereed gemaakt.

Na zijne komst te Warschau heeft prins Paskewitsch in de vertrekken van het kasteel alle chefs van de burgerlijke en militaire administratien van het koningrijk ontvangen. De luitenant-generaal graaf van Nesselrode is ook van Petersburg te Warschau aangekomen.

Dagelijks trekken hier Engelsche koeriers door; de meeste gaan per stoomboot over Lubeck naar Kopenhagen en Stockholm.

De berigten uit Christiania bevestigen, dat de Storthing van Noorwegen stellig zou weigeren eenig subsidie toe te staan, indien de koning voorstelde om met Zweden deel te nemen aan den oorlog tegen Rusland. Het comité van de Kamer, dat tijdens het reces bijeen blijft, en dat de meerderheid vertegenwoordigt, is gepolsd en heeft zich zelfs tegen alle beraadslaging over dat onderwerp verklaard.

Volgens de officiele tabellen is in het jaar 1853, alhier voor 413 millioen guldens ongeveer aan waarde ingevoerd, en heeft de uitvoer omtrent 412 millioen bedragen. De handelsbeweging heeft dus hier bijna 100 millioen guldens meer bedragen dan in het jaar te voren. Dit betreft alleen den handel van deze enkele stad, wier betrekkingen in dit opzigt dus verre die van verschillende groote Staten overtreffen.

FRANSCHE POST.

Parijs, 18 Augustus. Het wantrouwen tegen Pruissen schijnt geheel geregtvaardigd te zijn door het artikel in de *Preussische Correspondenz*, waaruit volgt, dat nu de Vorstendommen eenmaal ontruimd zijn, er niets meer overblijft dan te onderhandelen over de verlangde waarborgen, en het schijnt, volgens andere mededeelingen, dat de houding van Pruissen in de Weener Conferentie volkomen in overeenstemming is met het artikel van het half-officiële blad. Men meent daarentegen des te meer op Oostenrijk te mogen rekenen. Zullen die twee mogendheden geene overeenkomst sluiten? Zal Oostenrijk of Pruissen zijne gevoelens doen zegevieren? Dit wordt over en weder besproken; de twee gouvernementen onderhandelen voortdurend daaromtrent.

Men verzekert, dat Sebastopol het doelwit van de expeditie naar de Krim is; men meent, dat de troepen ten Noorden van Sebastopol zijn ontscheept, waar zich een belangrijk werk bevindt, dat de haven in de vloot bestrijkt, van waar men de stad en de geheele Russische vloot zou kunnen beschieten; maar het is waarschijnlijk, dat de Russische troepen, met het oog op het belang van dat werk, de verbondene legers niet tot de belegering zullen laten overgaan, zonder een slag te leveren, ten einde dat fort te verdedigen, waarvan de verovering het lot van Sebastopol zou beslissen; daarom zou 60,000 man Franschen en Engelschen (men heeft het cijfer overdreven) in de Krim gebeurd zijn; men moet daar binnen kort belangrijke voorvallen te gemoet zien.

Een decreet heeft bevolen het vestigen van een bepaald bureau voor de landverhuizing naar Noord-Amerika, men wil dat de heer Auxcoutbaux, vroeger secretaris van de maire, aan het hoofd zal worden geplaatst.

Men spreekt veel in de diplomatische wereld van een gezegde van een hoog geplaatst persoon, wiens zeker en juist oordeel groot gezag uitoefent. Men onderhield zich over de vrees, dat de republikeinsche denkbeelden, die in Spanje beginnen te woelen, ook gevaarlijk zouden kunnen zijn voor de rust van Frankrijk; men zeide, dat indien de republiek te Madrid werd geproclameerd, Frankrijk welligt een nieuw en gevaarlijk tijdperk kon ingaan. »Neen, antwoordde de diplomaat, — daarvoor vrees ik niet: *Frankrijk deelt wel de pest mede, maar neemt ze niet over.*»

— De heer E. de Girardin heeft in de *Presse* een brief van den heer Ph. Beaune medegedeeld, waarin deze laatste het denkbeeld bespreekt, om tijdens de algemeene tentoonstelling te Parijs, in 1855 te houden, een Algemeen Congres van Nijverheid, Kunsten en Wetenschappen te houden.

— De *Moniteur* deelt twee rapporten mede van den Maarschalk-minister, waarbij wordt besloten tot het oprigten van een vlek van veertig huizen op acht mijlen van Bouffarick, dat den naam van Chehli zal aannemen, en van een ander van vijftig woningen op den weg van Constantine naar Sétif, Oum-Smara genaamd.

— Den 24 dezer zal voor het correctionnele hof (16de Kamer) te regt staan J. B. Boichot, F. E. Proirier, A. Wanderwalle, vrouw Coingt, F. Pyat, Rongée, Vallicre, Colfarru, Alafoine en Bianchi, beschuldigd van deelneming aan geheime genootschappen, verspreiding van geschriften enz.

— Men schrijft uit Widdin, 6 dezer aan den *Moniteur*, dat een onderintendant van het Fransche leger die stad, Crajova en de omstreken heeft bezocht. De verschijning van Fransche uniformen op den linkeroever van den Donau heeft een onbeschrijfelijken indruk gemaakt. De Franschen werden overal met de levendigste geestdrift ontvangen.

Madrid, 12 Augustus. Het regeringsblad bevat heden hoogst belangrijke decreten. Den 8 November a. s. zullen de Constituerende Cortes te Madrid vergaderen. De verkiezing zal volgens de kieswet van 1837 plaats hebben, behalve dat er geen senaat of suppleerende leden zullen zijn. Hierdoor zal de Kamer een echt nationaal karakter hebben, en inderdaad door grootere magt te bezitten, het staatkundig conflict, waarin men gewikkeld is, spoediger kunnen oplossen. Het decreet bepaalt, dat er 349 leden in de nieuwe Kamer zitting zullen hebben. De kiezerslijsten zullen den 6 Sept. moeten gereed zijn, ten einde na den 16den dier maand tot 1 Oct. aan het publiek ter inzage te worden onderworpen. De kiescollegien zullen van den 4den tot den 15den Oct. geopend blijven; den 16den zal de stemming in de hoofdsteden der provincien moeten plaats hebben.

Het ministerie van oorlog vormt, volgens een Koninklijk besluit, eene politieke en militaire corporatie met bepaalde bevorderingen voor elke loopbaan. De generaal O'Donnell beperkt de kosten van het personeel van zijn departement tot 1,043,960 realen. De klassen van surnumerairs, attachés en anderen zijn opgeheven.

Vervolgens komt de hervorming van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken. De heer Santa-Cruz verligt het budget met eene som van 724,000 realen op eenmaal. Van de 191 ambtenaren worden 100 ontslagen. De consultatieve Junta van de stedelijke politie is opgeheven tot groote voldoening van de belastingschuldigen van Madrid.

De Minister van Justitie, don Alonzo; vermindert de ambtenaren van zijn departement met 97 personen en bezuinigt daardoor 587,000 realen.

Het publiek is zeer tevreden over het reorganiseren van het regement van Cordova, waarvan de naam in die van *Reina Gobernadora* veranderd was.

De voornaamste ambtenaren der verschillende departementen zijn ontslagen.

De camarilla van het paleis bestaat niet meer. Eene der voornaamste benoemingen, is die van de hertogin douarière van Alba (bloedverwante van Keizerin Eugénie) tot eerste staatdame.

De *Nacion* het orgaan van het nieuwe Ministerie zegt, dat de heer Madoz tot burgerlijk Gouverneur van Barcelona is benoemd.

De ayuntiamiento van Madrid heeft zijn ontslag genomen; men weet de reden daarvan niet.

Men meldt, dat te Lesida groote ongeregeldheden plaats hebben, wat er gebeurt, is evenwel niet met juistheid bekend; de bewoners dier stad schijnen zeer hevige denkbeelden te koesteren.

De generaal Dulce is naar Barcelona vertrokken, waar de toestand nog steeds zeer gespannen is. Intusschen is noch hij, noch de generaal de la Concha tot kapitein-generaal benoemd.

Men verzekert, dat de heer Victor Hugo verlof zal krijgen om zich in Spanje te vestigen.

Sedert een paar dagen zijn alle vensters van het paleis der Koningin-moeder geheel en al gesloten.

De cholera begint in Catalonie verwoestingen aan te rigten.

Eene deputatie uit de Junta van Barcelona heeft aan den hertog van Victoria komen verzoeken, zich derwaarts te willen begeven, daar zijne tegenwoordigheid de rust zou herstellen. De hertog ontving de deputatie met groote onderscheiding, maar het kabinet heeft geoordeeld, dat, Espartero in de tegenwoordige omstandigheden Madrid niet kon verlaten.

Binnenland.

's Gravenhage, 19 Augustus.

Z. M. heeft met den laatsten September aanstaande aan den heer J. A. van Es, eervol ontslag verleend uit zijne betrekkingen van chirurgijn bij 's Rijks werf te Hellevoetsluis en van visiteur der quarantaine aldaar, onder toekenning van pensioen.

—

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der kavallerie: bij den staf van het wapen, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant Jhr. F. A. Meijer, van dien staf, werkzaam bij de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt; bij het 1ste regement dragonders, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant Jhr. B. Alberda van Ekenstein, van het 4de regement dragonders; bij het 2de regement dragonders, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant O. S. Zehelein, van het 4de regement dragonders; bij het 3de regement dragonders, tot ritmeester van de 3de klasse, den 1sten luitenant C. H. baron van Tuijll van Serooskerken, van het 2de regement dragonders; en op non-activiteit gesteld, den ritmeester van de 3de klasse C. E. Fraser, van het 2de regement dragonders.

De Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde kerk heeft eene opmerkelijke aanschrijving gedaan aan de kerkeraden, dat, namelijk, de Synode heeft gelet op de *vele misbruiken*, die, de Diakonie-administratie betreffende, uit den laatsten nood der tijden vooral geboren, tot hare kennis zijn gekomen; dat zij van oordeel is, dat tot het houden van het noodige toezigt, waartoe de classikale besturen, bij Synodale resolutie van den 10 Julij 1838 (en nu bij art. 43, 6°. van het Algemeen Reglement) zijn verpligt verklaard, ook gebragt moet worden het waken tegen de verderfelijke gevolgen, die uit het vervreemden van de bezittingen der Diakonie-goederen kunnen ontstaan; dat zij daarom heeft goedgevonden te bepalen en aan te schrijven, dat geen Diakonie of kerkeraad eenigen maatregel zal mogen nemen tot het verkoopen of bezwaren van Diakonie-goederen of fondsen, zonder vooraf de goedkeuring van het classikaal Bestuur verkregen te hebben.

---

* In de Residentie zijn aangekomen en aan het hotel *den Ouden Doelen* afgestapt Z. Exc. de graaf Aug. van Liederkerke Beaufort, kamerheer van Z. M., buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij den Kerkelijken Staat, als ook bij het hof van Sardinië, vergezeld door zijne familie en een talrijk gevolg; Martin van Buren, voormalig president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, met familie en gevolg; mevrouw baronnes Douairière Stratenus geb. Oldenbarneveld genaamd de Witte Tullingh; mevrouw Boom geb. Delden, en familie, komende van Keulen; E. Malherbe, van Luik; H. Steinsed en familie, van Antwerpen; James Grammell Esq, van Edimburg; Edward Benbon, Esq., van Schotland; en Maney Wigram met familie, van Londen.

---

* In de Residentie is aangekomen en aan het hotel *de Bellevue* afgestapt de heer A. J. Crapelet en familie, komende van Parijs.

---

* Wij vernemen, zegt *l'Echo*, dat de Minister van Financien zich ijverig bezig houdt, met aanmerkelijke verbeteringen in het postwezen uit te voeren. Reeds in meer dan 70 rigtingen binnen 's lands, zijn er goede veranderingen tot stand gekomen. Binnen kort zal de buitenlandsche briefwisseling ten 3 ure des namiddags te Rotterdam, en ten 6 ure des avonds te Amsterdam aankomen, terwijl eene tweede expeditie binnen kort zal veroorloven, dat de brieven uit Frankrijk des morgens worden rondgedeeld. Ook is er sprake van eene vermindering van het zegelregt op de buitenlandsche dagbladen.

---

* De commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer heeft bekend gemaakt, dat zij in de maand September e. k., te Lisse, zal overgaan tot de 7de verkooping van eene partij, van ongeveer 1435 bunders van den Haarlemmermeerpolder. Bij de nadere aankondiging van den dag der verkooping, het uur en de plaats, zullen de staten der te veilen perceelen met de voorwaarden en kaarten te bekomen zijn bij den heer de Breuk, boekdrukker te Leijden.

---

* Het bestuur der afdeeling Dordrecht en omstreken van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw herinnert de belanghebbenden, dat de aangiften voor de algemeene tentoonstelling, door de maatschappij van 20 tot en met 24 September 1854 binnen Dordrecht te houden, door de inzenders, die binnen den kring der afdeeling wonen, of daartoe behooren, moeten geschieden bij den secretaris der afdeeling vóór den 1 September. Het bestuur wenscht, dat de gemeente binnen den kring en in den omtrek dier afdeeling ruimschoots tot den luister dier tentoonstelling zullen bijdragen.

Het is ons aangenaam te kunnen melden, dat door bemoeijingen van den heer John Mavor Still, te Amsterdam agent van Lloijd's kapt. A. P. Klein, voerende het Nederl. barkschik Magdalena, van de heeren Gebr. Hartsen aldaar, door het Commité van Lloijd's te Londen is vereerd geworden met een fraai aandenken, ten bewijze van tevredenheid, over zijne edelmoedige en tevens gevaarvolle redding, op 24 November 1852, der equipage van de zich in zinkenden staat bevindende Engelsche schooner *Iceni*, van New-Castle naar Valencia gedestineerd.

Volgens een staat van bevolking van Nederland, telde ons land in 1853, 1,715,621 Hervormden; 8110 van de Waalsche gemeente; 504 Presbyterianen; 115 van de Schotsche gemeente; 482 van Anglikaansch Episcopalen; 55,304 Evang. Lutherschen; 9572 Hersteld Lutherschen; 39,726 Doopsgezinden; 5158 Remonstranten; 299 Hernhutters; 45,933 Afgescheidenen; 1,115,152 Roomschen; 5401 Oud Roomschen; 15 Grieken; 58,608 Nederl. Israeliten: 3520 Portugeesche Israeliten en 1442 tot geene der genoemde gezindheden behoorende.

Door de Algemeene Rekenkamer is aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden, de rekening van ontvang en uitgaaf van het fonds wegens den arbeid der gevangenen, dienst 1852. Uit de balans van dat stuk blijkt, dat de ontvangst heeft bedragen *f* 172,854.97 en de uitgaaf *f* 134,526.72 en levert aldus een batig slot op van *f* 38,328.25, welk batig slot onder de Rijks ontvangsten van het dienstjaar 1852 zal worden verantwoord.

Onze vroegere stadgenoot, de Fransche werktuigkundige Droinet, opzigter van eenige gazfabrieken in ons land, heeft een werktuig uitgevonden, door hem Velocimetre genaamd, waardoor de snelheid van vaart der stoomschepen aanmerkelijk wordt vermeerderd. Op het Engelsche admiraliteitsjagt *Black-Eagle* heeft men er eene proef mede genomen, welke allezins aan het doel heeft beantwoord.
(*U. C.*)

De *Nieuwe Noordbrabanter* meent te kunnen verzekeren, dat van de aftreding van den Commissaris des Konings in Noord-Brabant, geene sprake is.

Eergisteren is van de scheepstimmerwerf van de heeren J. en K. Smit te Kinderdijk, met goed gevolg te water gelaten het barkschip genaamd *Egmond en Hoorne*, groot 395 gemeten lasten, gebouwd voor rekening van de heeren E. Suermondt en Zonen en Co. te Rotterdam, bestemd voor de groote vaart, zullende gevoerd worden door kapt. A. Glazener.

Men meldt uit Antwerpen van den 17 dezer, dat de Nederlandsche tjalk Jonge Jan, schipper Besjes van Dordrecht komende, met cement beladen, in den afgeloopen nacht nabij de Ketelplaat, niet ver van Lillo gezonken is, doch dat het volk is gered. Dit vaartuig lag ten anker, doch door weinige diepte te dier plaatse heeft het tegen de ankerpaal gestooten, die vervolgens in den bodem is gedrongen en zulk een groot lek heeft veroorzaakt, dat het schip gezonken is.

Wij hebben de volgende berigten uit Curaçao van 18 Julij 1854:

«De gewapende Nederlandsche schoener *Dantes*, onder bevel van den luit. ter zee 2de klasse A. W. de Ruyter van Steveninck, is van Coro alhier aangekomen. Naar de berigten, welke men bij deze gelegenheid en met de aankomst van andere vaartuigen alhier ontvangen heeft, was de rust aldaar niet gestoord, doch vreesde men voor eenen aanval der opstandelingen van Paraguana, onder Garces.
(*U. C.*)

× × **Leijden**, 17 Aug. Een detachement van het alhier in bezetting liggend regement rijdende artillerie is naar den Haarlemmermeer polder vertrokken tot vervanging van het detachement van het regement dragonders, dat uit Haarlem naar het kamp van Rijen is gemarcheerd.

Hoorn, 18 Augustus. Bij herstemming tusschen de heeren A. J. Faber en J. Pet werd heden als lid van den Stedelijken Raad gekozen de heer Jan Pet, in plaats van den heer H. J. Tasman (overleden).

Druten, 17 Aug. Heden voormiddag kwam in het noordwesten eene zware onweersbui opzetten, die zich boven deze gemeente en omstreken ontlastte. De bui ging vergezeld van sterken hagelslag. De bliksem is ingeslagen bij zekeren J. van Woerkom alhier, doch heeft geen brand of andere ongelukken veroorzaakt. De hagel heeft veel schade toegebragt, vooral aan de tabaksvelden.

Ingezonden Stukken.

De Klok.

Het zesde gelui van de klok is eindelijk vernomen. Wij dachten, dat het zich niet meer zou doen hooren, omdat door het laatste onbesuisde gelui het touw gebroken of de klepel weggevlogen is, of omdat door het onvoorzigtig gelui de klok gebersten was, — of wel, omdat de klokluider aan eene uitterende ziekte overleden zou zijn, waarvan de voorteekenen zigtbaar werden, daar hij het 1e gelui *acht* slagen, bij het 2e en 3e *zeven*, bij het 4e maar *zes* en bij het 5e gelui slechts *vijf* slagen gehoord werden.

Wij meenden, dat, daar men blijkens den uitslag der verkiezingen niet heeft willen hooren, de klokluider gedaan zou hebben waarmede hij bij het *eerste* gelui heeft gedreigd: « Wil niemand meer hooren, dan schei ik er uit, snij het « touw van de klok aan stukken, en reken de uitkomst « niet, maar tel het doel alleen ».

Men heeft naar dat gelui niet gehoord en dat bewijst *voor* het gezond verstand der Natie. *Zulk* een klokluider kon alleen een *schel*, *schril* en *vervelend* gelui doen hooren. Intusschen heeft de klokluider zich nog eenmaal, en nu met de doodklok, doen hooren en met een berouwhebbend gevoel, naar het schijnt, van de wereld afscheid genomen.

Zulk een klokluider: verre van ons, dat wij zouden willen gissen naar zijn naam, of vermoedens opwekken door regtstreeksche of zijdelingsche aanduidingen. In *de Grondwet* worden soms, waar het noodig is, *personen*, als het de publieke zaak geldt en de naam is genoemd, beoordeeld; — maar zij treedt niet in een onderzoek naar den naam van een onbekend pamfletschrijver; — dat behoort tot het werk der politie en dan eerst is die taak van algemeen belang. Wij zullen dan ook de taak der politie niet aanvaarden, en al heeft die klokluider opzettelijk het dagblad *de Grondwet* in zijn eerste gelui opgenomen, het lust ons niet eene biografische schets te leveren van den man, dien men voor *den klokluider* wil *gehouden* hebben; want we willen niet weten *wie* hij is, nu hij immers zelf geopenbaard heeft *wat* hij is.

Wat hij is? Een volbloed April-beweger, — iemand wiens moeder, de vrees, wiens vader partij-geest is. Hooren wij hem zelven.

« Ik behoor onder hen, die zich in April van het vorige jaar met hart en ziel hebben aangesloten aan de « April-beweging. Ik ben onder de eersten geweest, die mijn « naam onder een adres heb gezet, en die lust had om, « ware het noodig geworden, nog meer te doen dan alleen « een naam zetten, want het bloed der vaderen stroomt mij « door de aderen heen, en heeft magtigen invloed op mij. Ik « sloot mij aan de April-beweging aan, omdat ik met eenige « blijdschap het ontwaken van den Protestantschen volksgeest « zag.

« Ik heb die April-beweging lief, met hare gevolgen, « en ik ben nog niet aan het zuchten of tergen medeplig« tig, door te roepen: Wat nut heeft toch de April-bewe« ging gedaan? Kom! kom! veel nut heeft zij gedaan; « een ontwaakte volksgeest, een verklaard Protestantsch « Koning, een ander ministerie, dat de band tusschen « Oranje en Nederland kent; — eene andere kamer, die « niet gebukt zit onder de tuchtroede en de plak van den « meester, maar ook eigen oogen heeft om uit te zien, — « dat is het nut van de April-beweging, daarom heb ik « haar lief, en wenschte om geen prijs, dat zij er niet « was geweest ».

Zulk een klokluider is onvermogend, om *nu nog* de aandacht te wekken van de Nederlandsche natie.

Het is waar, — het was een deel van die April-bewegers gelukt door de hartstogtelijkheid en opgewondenheid een deel der Natie te lokken op een weg, die nooit tot het doel leiden kon, maar slechts tot bereiking van neven-inzigt werd betreden; April-bewegers, die hun godsdienstijver koelden door het teekenen van petitien, en die door eene ingebeelde vrees voor bloedverlies een verkeerden bloedsomloop zich op den hals hebben gehaald, waarvan de gevolgen zich spoedig openbaarden en die door de bezadigdheid en het gezond verstand der Natie nog gelukkig zijn afgeleid, niettegenstaande reeds gegronde vrees bestond, dat het groot aantal waanzinnigen de nationale rust zou bedreigen.

Ontwaken van den Protestantschen geest zou genoemd moeten worden *die* volslagene verloochening van den echten protestantschen geest, die, onvatbaar voor elke koortsachtige spanning, onbevreesd elk dreigend gevaar te gemoet snelt, zonder te versagen.

Nu staart de Natie met eerbied op den Protestant, die kalm en zeker van de regtvaardigheid zijner zaak, onverschrokken zich zijner belijdenis bewust, met de eene hand strijdt voor eene overtuiging, die hij zich niet laat ontrukken; maar de andere hand toereikt aan den landgenoot, die met hem den dierbaren Vaderlandschen grond beschermt en beveiligt en tot diens verdediging ook zijn bloed veil heeft, waaraan niet zigtbaar is op welke wijze de God der vaderen wordt gediend.

Een ontwaakte volksgeest. Zóó alleen kan een volbloed April-beweger spreken, die zich niet schaamt de Natie in het aangezigt te slaan alsof zij in slaperigen toestand verkeerde. Men moge, teregt of te onregt, de Bisschops-stad, van waar de beweging uitging, kunnen beschuldigen, dat zij door dweeperige of domperachtige onweersvlagen in een dommelenden toestand verkeerde, en het der Hoofdstad kunnen aantijgen, dat een cholerisch-sanguinisch temperament voor melancholische aandoeningen bijzonder vatbaar wordt geacht, wie zal het der Nederlandsche Natie durven verwijten, dat een valsch alarm van gevaar, gevaar en geen vrede! noodzakelijk was, om haar wakker te schudden... dan alleen een volbloed April-beweger?

Een *verklaard* Protestantsch Koning? Ja, we weten het, niet voor het eerst was het, dat men de Vorsten uit het Huis van Oranje van cripto-romanisme verdacht maakte en vooral was het van de zijde eener zoogenaamde protestantsche partij, die van een Jehu's ijver blaakte, dat in onzen tijd gissingen en vermoedens werden opgewekt van eene overhelling tot begunstiging van het R. Katholijk deel der Natie, waar niet anders dan de volle en betamelijke erbiediging van de vrijheid van geweten werd beoogd. Moest daarvoor ook de Aprilbeweging strekken, dat Neêrlands Koning, boven en behalve de belijdenis, die hem aan het Hervormd kerkgenootschap verbond en die Hij op gezette tijden pleegt te vernieuwen, gedwongen werd tot de openbare *verklaring* van een Protestant te zijn? Was het overeen te brengen met den eerbied voor het koninklijk gezag, dat door een tal van petitien op de Koninklijke schrijftafel het dilemma werd nedergelegd, of de Koning vóór of tegen het protestantisme gezind was? Hoe kon de stoutheid en onbeschaamdheid zóóver gedreven worden, dat men als een der nuttigste gevolgen der volksbeweging, die in April 1853 Nederland beroerde, durft noemen, waar geen opregt Nederlander aan mogt twijfelen, dat Z. M. Willem III een *verklaard* Protestantsch Koning was, *verklaard*, omdat eene opgewondene menigte zulk eene verklaring had durven eischen? Dat kan alleen geschieden, door een *volbloed* Aprilbeweger!

Zulk een klokluider kan niet verwachten, dat de Natie naar hem hoort!

De Minister van Finantiën heeft te kennen gegeven, dat het zoogenaamde schierdoek, uit vlas vervaardigd, voor zooveel de toepassing van het tarief van regten aangaat, behoort te worden gerangschikt onder de rubriek: manufacturen, lijnwaden en stoffen van hennep, vlas en werk, ruw of gebleekt, op den invoer belast met 3 pct. der waarde.

De Minister van Finantiën heeft te kennen gegeven, dat, zoowel met opzigt tot de toepassing van het tarief van regten, als van de bestaande tractaten, de handschoenen van laken en casimier, en van wollen stof als laken, moeten worden gerangschikt onder de rubriek Kleederen, op den invoer belast met 6 pct. der waarde.

De Minister van Finantiën heeft de heeren arrond... directeuren uitgenoodigd, om de vereischte orders te ... de looden pijpen, alleen aan de binnen- en buitenzij... en bestemd voor waterleidingen, bij invoer, moeten wo... rangschikt onder geplet of op eenige andere wijze bewe... belast met *f* 2 per 100 pond.

De Minister van Finantiën heeft te kennen gegeven, ... zoogenaamde eau gazeuse, op flesschen, voor zooveel de ... sing van het tarief van regten aangaat, moet worden ... schikt onder den post: bron- of mineraalwater, op flessch... den invoer belast met een regt van *f* 2.50 de 100 flessc...

Per Telegraaf.

Weenen, Vrijdag 18 Aug. De vesting Bomars... ingenomen.

Londen, Zaturdag 19 Augustus (2 ure). Consol... $94\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Mexico N. 3 pct. $22\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pc... Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$; Ecuador $3\frac{1}{4}$; Spanje binnenl. 3 pct. ... dito 1 pct. $18\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; dito Certific. $4\frac{3}{4}$, $5\frac{1}{4}$; dito Passi... 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 86; dito 5 pct. 100; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct... dito 4 pct. $93\frac{1}{2}$; Sardinie 5 pct. 87.

Er was over het algemeen weinig handel.

Parijs, Zaturdag 19 Augustus (2 ure). Fr. $4\frac{1}{2}$ pct... dito 3 pct. 73.60; Sp. binn. 3 pct. $33\frac{1}{2}$.

Weenen, Vrijdag 18 Augustus. N. Metall... Lomb. 96; Bankactien 1290; N. Leen. $89\frac{3}{4}$; Wissel ... 11.40; dito op Parijs 141; Zilver $20\frac{1}{4}$.

In de nieuwe Oostenrijksche leening is reeds voo... millioen ingeschreven. De gelegenheid tot inschrijv... opengesteld blijven tot ult. Augustus ek. Men kan op ... gronden verwachten, dat zij de som van 400 millio... te boven gaan.

Liverpool, Zaturdag 19 Augustus. Heden zij... 5500 balen katoen ter markt omgezet.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$			
Dito Certificat. .	3	$72\frac{3}{4}$	*Hope* 1798/1816	5	[illegible]
Dito Dito . .	4	$90\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{8}$	Dito 1828/1829	5	[illegible]
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	[illegible]
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	[illegible]
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	[illegible]
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	49	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. . .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën . . .	4	
Nieuwe	1	$18\frac{3}{8}$ $\frac{9}{16}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. ⁶/m.	3	$33\frac{1}{4}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{1}{2}$	Metalliek . . .	5	[illegible]
Bew. Sp. Com.			Dito bet. Amst.	5	[illegible]
Amort. Schuld.			Dito letter B. .	5	[illegible]
Portugal.			Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	[illegible]
Londen nieuwe.	5	$37\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{8}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	[illegible]
Dito uitgest . .	4				

Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{3}{4}$; dito Onb. 23...

Over 't geheel was de markt iets vaster, zonder ... en variatie van groot belang waren. Alleenlijk in Sp... dit niet het geval; daar deze door aanzienlijke koop... $\frac{3}{8}$ hooger sluiten.

FRANKFORT, Vrijdag 18 Aug. Metal. 5 pct. ... binn. 3 pct. $32\frac{5}{8}$; dito 1 pct. 18.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grav...